

Latweeschu Nwises.

Nr. 45.

Zettortdeenâ 4. November.

1854.

Druckerts pee J. G. Hoffmann un A. Johannsohn.

Karra-sinnas.

Essam sohljuschi juns isstahsticht, kâ tee eenaidneeki muhsu karra ohstu un stipro pilsehtu Sewastopoli 5tâ un 6tâ Oktober deenâ sachtuschi bombardireht, tas irr: to pilsehtu schant ar wissadahm breefmigahm lohdehm, bombehm, granatehm un rakettehm, kas pahrsprahgt un ar ugguni un dselses gabbaleem leelu stahdi un ugguns grehku darra. Duhs grubti gan to juns israhdticht, tahdas leetas un to weetu staidri ne sinnadameem. Sewastopole irr stipres pilsehts us kalna pee jubras un tē ta jubra itt dsilli un schauri ee-eet semmē un pa labbu rohku wehl 3 weetās to semmi itt dsilli irr isrohbejuse, tã ka Sewastopolei zaur to irr 3 ohstas, ta Karantehmuta andeles un ta karra-kuggu-ohsta. No abbahm puffedem un kur ta ohsta is-eet juh-tã, irr taifiti leeli un stipri kreposti ar dauds fints leekeem-gabbaleem, kas stahw stipru muh-ru luhdōs un lohgōs, un kas eenaidneeku kuggim aisleeds ee-eet ohstã. Wehl muhsu Kreewi ohstas preefschã 6 leelus wezzus karra-kuggus nolaiduschi jubras dibbini, tã ka til tee mastia-lohki stahw uhdens wirsū, un tadeht ne kahds eenaidneeku kuggis ne warr ohstã eektucht. Pilsehtam wissapfahrt leeli muhri, walles un grabwji un schur tur masaki kreposti (bastjones). No semmes puffedes tas pilsehts naw til stipres; tadeht Kreewi tahdas 3 werstes no pilsehta wissapfahrt tai-fjuschi wehl leelas walles ar dsilleem grabw-jeem un tahdas weetas kur leelus-gabbalus warr uslikt (stahstes, bastjones), kas eenaidneekem aisleeds tam pilsehtam par dauds tu-

wu klagt pee-eet. Us teem pilsehta muhreem un stanstehm irr wissadu itt leelu un ir masaku leelu-gabbalu un meeseru (warra-peesu) ar kurteem schanj tahs leelas bombes. Tad nu warr saprast, ka tē, kur til dauds 100 tahdu nahwes rihku, eenaidneeki ne warr tuh-dal un bes sinnas pee-eet. Lai eenaidneeki warr paglahbtees no tahm tuhlfstoschu tuhlfstoschahm lohdehm, tee 3, 4 werstes tahlumã sacht semmē israkt dsillus grahwjus un to semmi ismett kã walli kur tee soldati un strahdneeki eefschã stahw un rohkt arween us preefschu, tuwaki pee to pilsehtu tã eefsch semmes peewilkdamees. Rohkt wissuwairak nakts laikã kad pilsehtneeki ne warr redseht schant, un wehl leek to grahwju preefschã dauds tuhlfstoschus leelus augstus kurwjus no kahr-klischeem un sarreem pihtus, un ar semmi peebehtus, lai no pilsehtneeku lohdehm ar to warretu pasargatees. Tã nu strahda un rohkt deen un nakt, famehr pilsehtam til tuwu kluschi, ka ar saweem warreneem aplehgereschanas leekeem-gabbaleem un warra-peeskeem us pilsehtneeku muhreem warr sacht schant, un nu ustaisa mallu mallas stahstes un bastjones, kur sawus leelus-gabbalus usleek. Nu til sacht schant us tahm weetahm, to pilsehtneeki ahrpuffe apzeetinajuschi. Warr saprast, ka pilsehtneeki pee scheem darbeen teem meeru ne dohd, bet gan schã gan tã tohs kib-bele un pohsta, ka deesgan affinu tē jaw pluhst un daschfahrt jaw branai iskanjahs. Tadeht til ahtri ne-eet. Pahrs neddelu ispublesuschees, eenaidneekem nu bij laimojees 4tã Oktober d. pee Sewastopoles schohs darbus pabeigt. Wairak kã 200 breefmigus leelus-

gabbalus, ir no saweem fuggem tohs leelafus panehmuschi, eenaidneeki bij nolittuschi gattawus, un nu 5tâ Oktober d. sakhuschi no mallu mallahm schaut wissadas warrenas lohdes un bombes. Arri no juhras puffes nahkuschi pee pilsehta un obsta-kreposteem kahdi 50 Sprantschu, Calenderu un Turku leeli karrakuggi, un tà nu schautin schahwuschi no pulksten Gschôs rihtâ lihds wehlam wakkaram, — Kreewi ar wisseem leeleem-gabbaleem un uggungahm lohdehm prettim. Semme trihzedama trihzejuse, ruhziis un duhziis nifnaki fa 10 pehloni, tà fa dsirdejuschi tablu pahre juhru Kreewu semmê. Wiss gaisi bijis tà ugguns un tà pulwera-duhmju pils, fa ne warrejuschi pehz ne ko wairs redseht fur un tà schaut. Muhfu Karra-Deelkungs Mentshikows, saldati un pilsehtneeki turrejuschees tik drohschi un duhschigi, fa eenaidneeki ne warrejuschi ne kahdu leelu nelaimi un pohstu padarriht un paschi arri labbi dabbujuschi, tà fa muhsu Keifers leelu pateizibas grahmatu par to us Sewastopoli atlaidis. Eenaidneeki stahw us deenas-widdus puffi no Sewastopoles, Sprantschi no juhrmallas pa labbu rohku, Calenderi un Turki pa kreisu rohku no pilsehta. Râ jaw kauschanahs wissadi gahjis. Us Malakawa kalna eenaidneeki mums gan fashahwuschi tohs leelus-gabbalus, un daschâ weefâ tohs muhrus un walles gan eewainojuschi, bet par nakti wiss atkal islahpihts un satasihhts tappis, tà fa ohtrâ deenâ papillam atkal schahwuschi. Calendereem tee leeleegabbali tà samaitati tappuschi, fa wakkara tik kai ar 2 leel. = gabb. wehl warrejuschi schaut. Pee Sprantscheem leels schaujama-pulwera pagrabs eededsees un ar simts saldатеem gaisâ sprahdis, tà fa us pussdeenu ne warrejuschi wairs schaut. Wehl siktati teem eenaidneeku fuggem gahjis. Pabba teesa no teem sadraggata; zitteem mastas noschauti, zitteem zaurumi eeschauti, arri salka, fa weens fuggis, kam karsta lohde pulwera-kambarâ esprahguse, gaisâ faspahgajis.*) Us Sprantschu

*) Wehl Raibri ne stam moi teesa jed ne.

leelo kuggi bombe nokrittuse, pahrsprahguse un 4 Atjutantus nomaitajuse, kas leelam Admiralam Amelinam blakkam stahwejuschi. Ne sinnam zil kauschu eenaidneekem pawissam nomaitati; no muhsu laudim wehl naw pawissam 500 noschauti un eewainoti. Eohhtschehl, fa zaur kahdu bombi muhsu brangam Generalam Kornilowam abbas kahjas norantas un tuhda pagallam, un wehl zitti wirneeki kas pee wianna bijuschi, nomaitati, un arri Admirals Rakimows, kas pee Sinoyet tohs Turku kuggus nomaitajis, itt weegli strambehts tappis.

6tâ Oktober deenâ eenaidneeki atkal tapat bombardirejuschi, bet ne ar tahdu leelu spehtu un tik ilgi tà 5tâ Oktober d. un Calenderi ween schahwuschi, jo Sprantschi sawus nopohstius leelus-gabbalus un walles ne warrejuschi tik ahtri atkal satasihht. Tee kuggi itt pawissam wairs naw nahkuschi schaut, jo tee gan warre buht par dauds leelu mahzibu dabbujuschi. To weenu Kreewu stansti, fur 33 leeli-gabbali, eenaidneeki tik pastahwigi un nifnâ irr bombardirejuschi, fa Kreeweem 3 reifes no jauna atkal bij jasuhra saldati pee leel. gabb. Zebshu tè sinnama nahwe bijuse, tomehr saldati dseedami gahjuschi us stansti un eenaidneeki to ne warrejuschi panemt. 7tâ un 8tâ Oktober d. eenaidneeki wehl schahwuschi, un iddeenas wehl schaujoht, bet wehl ne kahdu stansti naw nomaitajuschi, nedf kahdu gabbalumums panehmuschi un mums wehl labbi deeg gan eijoht. Tur prettim 13tâ Oktober d. muhsu karra-spehls, kas stahw appatsch Deelkunga Mentshikowa, eenaidneekem sahnis irr uskrittis un teem leelu stahdi padarrihtis. To stahstisim zittâ lappâ. © — j.

R o l i b r i.

Kolibri irr putnisch wissumafakais ko pasihht, kas eeksch karstahm semmehm, eeksch Amerikas dsihwo, us kurren tahsch zelsch; pa leelu juhru dauds neddelahm jabrauz lihds fa mehr tur aistohp.

Brihnum smuffu apgehru Deew's scheem putnineem dewis. Wissahds jankums un spohschums un spihdums itt ka isgahs us winnu spalwahn, kas gan purpura-sarkanas, gan ka felts, gan ka ugguns, gan ka kwelaina ohgle, gan fallas, gan fillas, saule mirds, kad tee ar sawahn itt weeglahm schiglahm meefinahm gaisa kohlu-pullehm un seedeem apfahet streen aschi, jo aschi ne ka taurini, ka fibb ween un ar azzim ne mas ne warr winneem tapt pakkaf. Itt ka weena nemeera no pulkes us pukki, bittehm lihds, kufainischus tur d'illi eefsha mekedami, ne mas ne nolaischahs sarrina, bet gaisa pahleekam aschi ar saweem gareem spahrneem swerdamees wisa, un ta weena weeta palidami, meelohahs. Bet ihu laifu ween kavejahs weena weeta, tad affal irr zitta. Mehl, kas schelka, labbi garru warr issteep un tapeh pulkes eefsha d'illi ismekleht. Daschi arri ar saldu rassu ween usturrah's.

Zilweku gan laisch sewim tuwu klagt, bet nokert to ne warr; kad rohku issteep, tas prohjam ka fibbins. Sawa starpa schee putnini arri warren ahtri, lehti eedusmojahs; azzis teem tad spihgulo ka dimantes, un itt drohschi weens ohtram wirsu ar saweem asseem degguntineem us kauschanohs un ne dohdahs meera lihds kamehr weens moi ohtr's uswinnehts.

Rohka winnus dabhuht ne warr zittadi ka kad tohs schauj, bet to ne warr darriht ar strohtehm, lai irr buhtu wiss smalkafahm jo tahs winnus samaitatu; ne, schauj ar smilkim, ar to tahs gan ne noschauj, bet tappatt kahds pagihbstahs, un tad winnu nokert. Schauj tohs arri ar uhdeni, kad prappes weeta pulwerim wirsu tantu gabbals usd'ihst un uhdenim arri.

Warr dohmaht ka perreklis masinam masinsch. Taisa scho sarrina widdu, arri eefsch krubweem, bet ittin paslehtu, ta ka ne warr lehti to eeraudsiht; isflattahs ka appata subnu plauzina, kahdu zollu platta, pufezollu d'illa. Ahrpuffe tas ar subneem aplikts, eefschpuffe

mihf's ar duhnahm to no kohcem samekle. Pantini ditwi tur eefsha, firniu leelumã. Mahtites un tehwin pahrmihschus perr, pawissam 12 deenas; 13ta deena tee behnini isnahk, muschu leelumã, un ar kufkainischeem tohp barroti. Zitteem behni til peh3 diwi neddelahm isnahk. Sawus masin's winni ittin drohschi aissahw. Ja winni reds ka kahds zilweks uskapp us kohku tur winnu perreklis, tad itt firdigi tee peestrej klagt zilwela waigam prettim un pahleekam aschi tam itt azzis.

Scho putniu itt pulks fortu, bet wiffi eefsch Amerikas ween d'ihwo, zitti leelaki, zitti masati. Tee masati irr tik leeli ween ka muhsu gohmelas, mas waitaf pah zollu, un 11 kohpa swerr tik weenu paschu lohti; tee leelaki irr lihds 4 zollu, pat lihds 6 zollu garri. Warr lassitais kahdus, jebchu nedsihwus, un tadehl naw ihstena staistuma, redseht Jelgawa, passistama Steffenhagen namma tur daschu mihlu gramatu pehrk, bet arri daschadus pasaul's brihnumus warr redseht, un gan kahds no teem kungeem kas tur irr, wisstihm Jahna laika tik labprahstigs un mihligs buhs, kad kuhds, un tohs smuffus putnus rahdih's.

Naw teesa ka disch firneklis, to par krubmu-firnekl' sauz, muhsu putniu meddoht un affinis tam isstihsoht. Schis firneklis tam ne ka ne speh3 peetapt, arri tihflu ne aush un pat's til ween rahdahs pee semmes un eefsch semmes zaurumeem, bet ne us kohcem. H. K—U.

Dohmas ruddeni ayluhfojoht.

1.

Gudri ween Deew's wissu rabda
Schinni pasaul's d'ihwiba.
Kohschus — bahrgus laikus wadda
Katru sawa brihtina.

2.

Kur ne senn bij pilni lauki
Un tur wahrpas lihgojahs,
Tur nu tufschums, jebchu traufi,
Klehtis pilnas atrohdahs.

3.
Kur ne fenn wehl fallôs pfawôs,
Raibas pukkes seebeja,
Un fur lagsbigallas gramôs
Salbas bfeesmas skandeja,

4.
Kur irr tufsch, nobahlis, fluffu
Tâ kâ kappu kalninâ.
Wiffa dabba eet us duffu;
Rubbens leet to kappinâ.

5.
Tâ arr' zilweks, kab tam gallâ
Dshwes jaukums weenreis' eet,
Noleek siflu kappu mallâ
Duffeht eet us meera weet'.

6.
Jaunekli! — leez to jell wehrâ,
Kab tew jaunums taggad smaid'!
Tikkumus krahj piinâ mehrâ;
Sinni: ir tew' ruddens gaid'!
E. F. Schönberg.

Wihiti lassitaji!

Mehs juns atkal ittin derrigu un ihpafchi behrneem un jannekleem lohiti wajjadfigu grahmatu effam gabdajufchi par jaunu driffketu — scho:

„Swehti stahsti is Deewa wahrdeem,“ islassiti no Aug. Döbner, Kalzenawas un Weetolwas Lutteru draudses mahzitaja (pirmat Ahdaschôs). Ohtra driffe pahrluhkota un pahrtahfita no ta pascha mahzitaja. Nihgâ 1854; scho grahmatu driffketu gabdaja driffketajs H. Steffenhagen.

Pirmat scho grahmatu eeseetu bes 40 un 50 kappeikeem sudraba naudas ne warreja

dabbuht, nu Steffenhagen fungs to isdohd ne-eeseetu par 15 kap. f. n. un labbi eeseetu par 25 kap. f. n. Tee, kas jau eepreeksch sawus wahrdus usdewufchi, to warr dabbuht ne-eeseetu par 10 kap. f. n. paschâ driffketaja nammâ Nihgâ, ne tahlu no maseem swar-reem pee Millera (jeb H. Steffenhagen) kunga.

Mehs dsirdam, ka daudi Latweeschi scho grahmatu eesantufchi par: bihbeles firdi, jeb arridsan par bihbeles ferdi, — un tâ arri irr. Schee swehti stahsti ir isnemti no paschas bihbeles ferdes, un irr satatfiti maseem un leeleem tâ kâ bihbeles firds.

Tai tad nu Deews dohd, ka nepaleef tufsch, bet ka darra, kas Deewam patihf. Tai flappina firds-semmiti us kristigu tizzibu un mihlestibu.

Tai paschâ weetâ pee Miller (jeb Steffenhagen) kunga Nihgâ arri warr dabbuht: Ta Deewa wihra Mahrtina Luttera mosu katakismi, ar wisseem galwas gab-baleem un wiffahm isflaidroschanahm us lohiti stipru papihru driffketu ne-eeseetu par 2 kap. f. n., eeseetu par 5 kap. f. n. (1)

Sluddinaschana.

Ta pee dsimtsmuischas Waddakfes peederriga lohpanmuischa, ko Sakkumuischu saw, irr par Jurgeem 1855 bes klausibas us arrenti dabbujama. Bes tam warrehs tai paschâ terminâ daschadas mahjas us arrenti dabbuht. Klachtaku finnu deht warr nohmas mihlotaji lihds 8tu Nowember f. g. pee Waddakfes muischas waldischanas peeteiktes.

Rabbibas un prezzu tirgus Nihgâ un Leepajâ tai 4. Nowember 1854 gaddâ.

	Maffaja par:	Nihgâ.		Leepajâ			Maffaja par:	Nihgâ.		Leepajâ.	
		R.	R.	R.	R.			R.	R.	R.	R.
1	Tschettwertu (jeb 1 puhru) rudfu	1	60	1	50	1	puddu (jeb 40 mahrzineem) linnu	3	30	3	10
	" (" 1 ") fwoefchu	2	20	2	10	$\frac{1}{2}$	" (" 20 ") fwoefstu	3	15	3	—
	" (" 1 ") meefchu	1	10	1	10	$\frac{1}{2}$	" (" 20 ") zuhtu-				
	" (" 1 ") ausu	1	10	—	90		galkas	1	80	1	80
	" (" 1 ") firau	1	60	1	50	$\frac{1}{2}$	" (" 20 ") dselses	1	—	1	10
	" (" 1 ") fwoefchu-					$\frac{1}{2}$	" (" 20 ") tabata	—	80	—	85
	miltu	3	—	2	80	1	muzzu linnufchlu	4	—	4	—
$\frac{1}{2}$	" (" 1 ") bihboletu					1	filku	12	—	10	—
	rudfummiltu	2	20	2	20	1	fartanas fahls	11	—	8	—
$\frac{1}{2}$	" (" 1 ") meefchu-					1	baltas rupjas fahls	10	50	7	50
	putrainu	1	90	1	90	1	smalkas	10	—	7	50

Drithw druffcht.

No juhrmallas-gubernements augstas waldischanas pusses: Oberlehrer G. Blaesé, Jensor.

No. 346.

Diwi behdu notiffumi Durbeneefds.

1.

Tadaike Nubbefchu fainneek's Anfschis Steinberg bij wiffabi teizam's wihrs: labbs mahju kohpeis; lohti labbi dsichtwoja ar fatu fainneezi; fatweem behrneem bij mihlig's un gohbig's tehws, ta ka wiinna wezzakais dehl's bij pirmais Tadainneek's kas ftohlá dabbuja rohkas-rakstus mahzitees; ar fatweem zeemineem labbi fatikke, un bij wiffur labbi eeredseht's un isturreeht's. Bet deemschehl mahjas treju frohgu starpá, un til ais wahrteem aigahjusfham frohg's bij pa kahjahm. Zaur to par nelaimi bij eerabbis tur daubf no-eet, un tab gan arr kahdu lahfi wairaf baubihf, ne ka warreja panest. Tá fchi mehnescha pirmás deenás, taifidamees ar fatu fainneezi us Leepaju braukt, wiwifch us pawakkaru, Deetw's sinn kahdas waizadibas pehz wehl us frohgu nogahje. Kad gulleht eijamá laiká wehl ne pahrnahje, fainneeze paleef nemeeriga un eet ar wehjlukturni wiinnu melleht. Get no weena frohga us ohtru pehz wiinna waizadama; dabbu arr sinnaht fur bijis, bet paschu ne atrohd. Pee-eet arr pee frohga akkas, kas ne jif taht no zekka ar nejauki femmahm mallahm, un pablensh ar ugguni. Atrohn gan uhdeni dikti samaisitu, bet neka neman-na, kad wiffu laiku leetus bi lijis un wehl wiinnai mellejoht stipri lija.

Ohtru rihtu ar masu gaismu wiffa faine fahf atfal melleht pa wiffahm mallahm, un kad nu arr pee frohga akkas pee-eet, un to idmaifa, tab atrohd fainneeku noslihtufchu. Wifsch bij us azzim eekrittis, un gan tuhliht palizzis noht; jo kad til maf to buhtu fauzis, tab tee kas ar wiinnu reis'e no frohga idgahjuschi, un kas wehl ne jif taht ne warreja buht, to buhtu dsirdejuschi.

Nu behdas peederrigeem un behdas wiffieem pasihstameem no ka deemschehl deew'dgan irr kas frohgu tapat eemihlesufchi, ka tas nelais un gan wehl mafat walдах's ka wifsch walbijahs. Kad

jel tee tohs Mohsus wahrdu's, ko mahzitaj's wiinnu glabbajoht us kappeem idlikke, nemtohs pee fir'd's 5 Mohf. 32, 29. Ak kaut wiinni gudri buhtu fcho saprast un wehra nemtu, ta teem pehz gallá klahsees! Ka jel fahktu pehz ta Jesus padohma dsichtwoht Mark. 14, 38. Effect nomohda un luhdseet Deetwu, ka juhs kahrdinaschana ne-eekrihtet!.

2.

Kad Webruar mehnesi tee leeli sneegu putteni bij, un wiffur us leelzeem sneeg's bij jarohf; tab arr Mas Drohgas basnias-wezzekais Wilskalna fainneek's Eward's Dols suhtija fatu's diwi wezzakus dehlus Kahrli no 18' un Ewaldu no 15 gaddeem ar wiffu pagastu pee sneega rakshanas. Satou darbu us pawakkaru pabeigufchi, ee-eet ar wiffu pultu frohgá idfilditees un atduffetees. Zitti dserr glasi brandwihnu, fche arri eedser katra fatu smalku snapsi. Nu fahf tehrseht, smeetees, turretees, un labbu laiku kohpá lustejahs. Kad pehzgallá taifahs us mahjahm eet, zitti wehl eedser ohtru snapsi un abbi brahli, ne gribbedami pakkal palikt, darra arr tapat. — Bij gohbigi un gabbigi audsinati sehni, un brandwihnu maf ko rad-dufchi. Tad nu no teem diwi snapseem wiinneem galwas fahf reibt; bet wiinni til jo dufchigi taifijahs us mahjahm eet, un us zekka zeemixu mahja eegahjuschi labbi wehl idlustejahs un idsmehjahs, un tab, no zitteem beedreem schkirdamees, gahje weeni paschi fatu zekku kahdas diwi werstes us tehwa mahjahm par itt pasihstamu-widdu, fur ka-tram kruhmam wiinneem waidsjeja buht sinnamam.

No rihta ne rohmahs wifs pahrnahufchi; bet par to wezzakeem nekahdas ruhpes. Dohma ka ne buhschoht ar sneega rakshanu gattatwi tappufchi, un ka gan wehl wifs pagast's rohkoht. Bet kad arr ohtru nakti ne pahrnahf, tad tehws fahf pehz fatweem behleem waizahf, un dabbu dsirdeht, ka wiffi zitti sneega razzeji jaiw pirmo wakkaru pahrnahufchi, un ka wiinna dehli arr taifijufchees mahja eet.

— Nu tehtwō ar leelahm bailehm saht fatwōs beh-
lus melleht un pedas dsiht. Uō-eet arr kur no
zetta nomaldijuschees, un tahdā tweetā tikkuschi, kur
leela fahrta jauna sneega fadsihita, un zaur to pahre-
leeku gruhta brischanā. Tē nu raddahs wezzakais
behls, un tahdu gabbalānu no winna ir jaunakais,
tā ar sneegu apputtinahts, ka tik papehdīs ween bij
redsamō.

Wezzakais brahlis, jaunako schelodams, wehl
no winna sneega schkippele bij panehmis, un wehl
nahwē turreja abbas schkippeles un zirri. Krellis
winnam itt sihtwōs bij safallis, no ka warreja pa-
siht, zil gruhti bij puhlejees, lihds nahwes meegam
padetwahs. Pee kohkeem warreja pasiht, ka ar
ziera peeti bij padaufijis, lai mescha fargō isdsirde-
jis nahttu kihlahit.

Tē nu bij mahtes fuhrais dsemdejums, tē teh-
wa gruhtais audsejums, un abbeja preeks un zeri-
ba! wihs pagollam, un zaur zitta neka, ka zaur pahri
masahm glahsitehm smalka brandawihna! — Woi
tab nu naw teef ka brandawihns irr zilweku ben-
de? — Ak, kad jel wiiffi to winasch ar fatou gahr-
dibu mahna to nemtohs pee sirds, un tik setwis kā
fatou mihtu peederrigu labbad no winna atrautohs!
Zai ne weens ne dohma ar winnu drohsch buht.
Pilskalna behli rahda, ka pirma lahse jaw warr
eegrucht nelaimē un nahwē, un Rubbeschu faim-
neeks atkal, ka wiiffa eepasihshanahs ar winnu arr
neka ne lihds pret breefmahm. Teescham, zitta
labbaka padohma naw, ne ka winnu wiiffai atmetst,
un no winna wairak muft ka no uggund.

H. G. R.

Zanna sinna no Nihgas.

Za sesta padesmita swehtdeena pehz waffaras
swehtu atswehtes, 26tā September s. g. muhsu
Zahna draudsei bij ihsta preezas-deena, — tahda
deena, us to fenn jau ilgodamees bijam gaidijuschi.
Basniza tai rihā agrati peepildijahs, ne kā zittās
swehtdeenās un wiiffi sanahkuschi preezigi ween is-
stattijahs un rahmi un gohdigi gaidija. Kas tab
nu schodeen bija gaidams un us to jel wiiffa drau-
dse tā preezajahs? Jaunas ehrgelēs bij ee-
fwehtejamās. Un bija arri gan ja-preezajahs

tahdai leelai draudsei, kam fatwā brangā plaschā
Deetwa-nammā no wezzeem laiteem maja ehrgelē
ween bijuse, un kas nu ween reis sagaidijuse leelu
un tahdai leelai bajuzai un draudsei ihsti peederrigu
dahwanu. — Kad basnizu tohrnōs pulstieni sin-
namu stundu nositte, tad no wezzas ehrgelēs pa
beidsamu reisi wehl atskanneja ta dseefma: Zai Dee-
twu wiiffi lihds zc., to wiiffa draudse ar patezibas
assarahm skanni nobseebaja, wezzahm ehrgelēhm ar
Deetwu fazzidama. Tad draudses wezzakais mah-
zitajs altara preekschā turreja to eestwehtischanas-
runnu, isstahstidams, kā schahs ehrgelēs zehluschahs,
zil tahs maksajoht un t. j. pr., ar sivehtischanas
wahreem beigdams. Pehz to jaunās ehrgelēs
jaufa un spehziga bals ar reisi atskanneja un speh-
leja to jauku melbiju: Ak Jerusaleme, mohdees zc.,
us to bij istaisita ta ihpascha dseefma, to taggad
wiiffa draudse dseebaja. Mahzitajs spreddiki faz-
zija pahre Bahwila wahreem us Koloffereem 3, 16.,
un pehz scheem wahreem israhbija: to mums
buhō darriht, lai ar sawahm jaunahm
ehrgelēhm allaschin pareisi to skungu
teizam un slawejam, prohti wajagoht pehz
apustula mahzibas dsihtees 1) ka Kristus wahre
miht baggatigi muhsu starpā eelsch wiiffas gudribas.
2) ka seto paschus mahzam un pastubbinajam ar
swehtahm dseefmahm un 3) tam skungam mihtig
dseedam sawās firdis. — Zurkloht arri draudsei
pee sirds likte, ka brangas ehrgelēs tik tad ihsti
warroht leeti berreht, kad draudse dseedoht ehrgelē
balsi usklausa un weenprahitigi pehz tahs melbiju
walda un nedseed tā jukku jukkam katriis pehz fa-
wa prahta, kā Deetwamschehl, lihds schim dachu
reis muhsu draudse noteef ihpaschi zaur to
ka schē laudis no dachahm puffehm kohpā sanah-
schi un ikkatriis fatou dseedaschanas wihti par
riktigo turrebams, zihthas zittus pahrbrehlt, itt
Deetwam ta brehtschana buhtu par gohdu un par
patihshanu. — Zhsi faktoht, wiiffa schahs deenō
Deetwam kalposchana bija draudsei par leelu preeht
un par swehtibu un mehō no firds wehlamees, kas
schi dahrga dahwana, to no Deetwa schelastiba
effam mantojuschi, paliktu ne ween mums, bet
behrnu behrneem un wehslahm pa-audschm we
par swehtibu.

Lai nu raugam, kad schis ehrges zehlfchahs. Zau muhsu nelaisis mahitajs Pehsch, kad am-
 matu usnehme, tuhlin us to sahje dohmaht, ka
 jaunas leelakas ehrges effoht lohti waijadfigas,
 jo pee tahs leelas draudses ta wezza masa ehrges
 wairis ne peeteekoht. Stabbinaja draudsi, lai no
 sawas pusses naudu mett kohpa, ka to swehtu dar-
 bu warretu eesahht: un luhk, wianna wahrbi ne bij
 wehja runnati: ar leelu preeku draudse sawas ahr-
 tawus neffe kohpa un wehlejahs sawa diwehseles-
 ganna padohmu jo drihs redseht peepilditu. Bet
 kad nu schis Gans zau Deetwa neidprohtanu sinu
 tik ahtri mums tikke atnems, tad atkal tee jauni
 mahitaji tahda pascha prahta to swehtu leetu pa-
 skubbinaja un kaut gan daschi leeli sawekki mettahs
 starpä, tomehr ar Deetwa paligu tas swehts darbs
 ta paschihrahhs, ka taggad muhsu ehrges jau gat-
 tawa. Setwischi Deetwam mums ja-pateiz, ka
 mums peeschlihris tahdus basnizas preekschneekus
 un apgahdatajus, kas wiffas waijadfigas pee muh-
 su Deetwa-namma ruhpiigi leek wehtra un laiku un
 spehku ne schehlo, kur tik ween draudsei par sweh-
 tibu un Deetwam par gohdu kas ja-darra. Itt
 setwischi par to sirsniigu pateizibu dohdam tam
 muhsu basnizas preekschneekam un kohpmanna kun-
 gam Dockslaff, kas ne-apnizis puhlejahs un
 darbojahs, ka mehs tahdu jauku, brangu un skaištu
 ehrgeli dabujam. Warram saziht, ka pa teem
 gaddeem, kamehr mums schis preekschneeks, muhsu
 Deetwa-nammam daschs joutums tizis, setwischi
 tas jauns tohrnis, jauns ehrges-kohtis un patte
 ehrges. Deetws lai mums scho kungu ilgi ustur
 un wiannu swehti scheit laizigi un tur muhschigi.

Muhsu ehrges no ahrpusses usluhkojohht jau
 firds no preefa lezi, jo tik skaitas aplam wehl zit-
 tur ne us-eet. Winnahm pilnigi 22 regiseri jeb
 stabuku strehki, kas wiffi tik skunstigi un gudri ee-
 rikteti, ka katriis, kas to saproht, lohti ussteiz un
 flawe. Trihs plehschas, kas wehju dohd, irr ta
 eetaisitas, ka weens weenigs minnejs tahs warr
 walidht: ihsi faktoht: wiffas leetas te ta irr is-
 strahdatais, ka wairis naw ko wehletees. Par to
 atkal gohds un pateiziba nahkajs tam flawejamam
 ehrges-meisterim Martin kungam, kas ta tei-
 zams meisteris deegan tahdu paschitams un kas

fatou spehku un sapraschanu te naw taupijis un
 pehje tahm wiffu labbakahm sinahm scheit sawu
 darbu strahdatais. Wansch ne buht naw luhkojis
 us to, woi sawu puhstnu pilnigi dabuhhs aismak-
 satu woi ne, ihpachji tahda laika ka taggad, kur
 wiffas waijadfigas leetas dahrgakas palikluschas,
 bet tik ruhpejes un dsinnees, ka par sawu darbu
 un ammatu drohschi warretu albiddeht saweem
 preekschneekem un Deetwam: kaut gan par lehtu
 maksu to darbu bij nolizis, tomehr naw wis boh-
 majis, ka pasauls behrni wehds saziht: kahba
 alga, tahds darbs, ne, wansch dauds pahraht un
 labbakt wehl isdarnjis ne ka kontrakte noderehts,
 gribbedams; ka to ehrges buhtu jo jauka un jo
 pilniga un naw papreeksch prassjis, woi par to
 pahratu darbu wiannam ko atnettischoht. Zit ween
 mehs sinam, kad Martin kungam wiffur, kur
 wansch ehrges taisjis, ta flawa, ka wansch naw
 luhkojis us to laizigu pelnu; bet us to, ka wianna
 darbs isdohtohs Deetwam par gohdu un turwakeem
 par swehtibu. — Winna peemanna pee mums pa-
 liks gohda, jo pee mums wansch ne ween tahs lee-
 lakahs, bet atri tahs jaukakahs un brangakahs eh-
 rges sawa laika irr zehlis. Deetws lai wianna
 galku puscho ne ween ar laiziga flawu, bet jo
 wairak ar tahdu gohdu, kas pastahw muhschigi un
 wianna darbs lai tapat te, ka ir wiffur jittur
 isbohahs Deetwa walstibai par ustaisichanu.

A. L.

Kas pasauls dascham prahta nahk.

Ollendereem zitteem tahds eeraddums: kad
 tee ko usnehmischees darriht, tad tee, lai tas
 ne sin ko maksatu, par naudu un isdohscha-
 nahm neko ne behda, un arri dauds ne prassa,
 woi tas kur labba derw jeb ne. Ta kahds,
 Behteris Jansons wahrda, 1609 gadda us-
 buhweja Noas schirsin, gluschi ta ka bihbeli
 aprakstis, un eelaide to uhdeni. — Zits
 studente Utrekte, taifa taggad gluschi tahdu
 paschu sa-eeschanas telti jeb dschwokli, kahdu
 Mobsus Israelitereem lifte tuknessi uszelt.
 Wiffas leetas, kas pee tam waijadfigas, wansch

ittin tahdas paschas nemm, kà bibelet rakstihst,
 un leef tohs deklus un gardines tàpat isauft,
 Kà pee ta Israëla telta bija. Seltu preefsch teem
 swehteem traufteem un zitteem rihkeem winsch ne
 buht ne tauwa, nedf dahrgus akminus zil ween
 tif wajjaga preefsch ta augsta preestera ammata-
 jeb basnizas-drehbehm. Galdi, altari un see-
 nas, wiffi irr tif baggatigi ar seltu pahrwilkti,
 jeb apselitti, kà tif spihd ween. Wiffu scho,
 warr tàpat kà to wezzu Israëla sw. telti isahr-
 diht un aïsnesi, fur grihb. — Kas pasaulè da-
 scheem zilwekeem prahtà ne kriht? — Neefi!

Darri, kas jabarra tew; bet sargees no weltigahm
 publehm:
 Ka tew par algu naw kauns — smeefti no zitteem
 un pohst.

C. Dunsberg.

Tas proht dseediacht!

Kahds flimneeks fazzija us dakteri, kas
 winnu ahrsteja: „Mihlais daktera kungs!
 Zuhd man jau ilgi sahles dohdeet, bet tahs
 ne neeka ne lihds, tapehz luhdsu: dohdeet sti-
 prakas, un isdeldejeet to flimmibu ar wiffu
 sakni.“ — To es grihbun ar weenu fitteenu
 darriht. Tà dakters atbildeja, pazehle sawu speeki
 un sadaussija ar weenu fittenu to brandwihna
 puddeli, kas tam flimneekam blakkam stahweja.

R. E.

Es grihbun mihlaki ahrà no tahs
 meefas buht un pee ta Kunga
 dsihwoht. (2 Kor. 5, 8.)

Weid. Nu fautes-spohschums aldgahjis.

1.

Ko es wehl scheitan dsihwoju,
 Schai wahrgu-buhdinà!

Uf labpraht es jau wehleju
 Tift engtu puljinà.

2.

Kaut jel tas Kungs atraifitu
 No meefas dwehsefi,
 Un wahrguliti usnemtu
 Pee sewim debbesti.

3.

To scheitan grehki uslauschahs
 Man wirsü spehzigi,
 Gribb, lai teem dwehsele pakaujahs
 Par wehrgu muhschigi.

4.

Sche nelaimè un behdas daudf
 Irr jazeesh katru deer;
 Sche gruhstibas to firdi schnaudf
 Un nomohza arween'.

5.

Sche wajja manni eenaidneeks
 Un karstas bultas schauj;
 Tam, manni isdelbeht irr preeks,
 Tapehz tas fo spehj, rauj.

6.

Tà, fur ween greeschohs, ne fur meers
 Irr scheitan atrohdamd,
 Ne fur labklahschana un preeks
 Pasaulè eeraugams.

7.

Us tew, af mihlais Vestitais!
 Es ween tad pakaujohs,
 Tu weenigs dwehsele schehlotais
 Us tew es nopuhshohs:

8.

Neleez man ilgaf scheitan wahrgt!
 Upscheshlojees par man!
 Dohd, ka driht warru pee tew sahft
 To preeka-baudischan'.

d.

Dr h w d r e e h t,

Ko juhrmallas-gubernements augstas waalischannas puffes: Oberlehrer G. Biaeje, Jenfor,

No. 347.